

Masarykova univerzita v Brně
Filozofická fakulta
Ústav české literatury a knihovnictví
Kabinet knihovnictví

ANALYTICKÁ STUDIE
PÁTRÁNÍ PO POHŘEŠOVANÝCH OSOBÁCH

Seminární práce k předmětu VIKMA07 Informační management

Autor: Jiří Zeman
UČO: 216886
Typ studia: kombinované
Ročník: čtvrtý
Počet znaků: 13 283

Brno
2010

Obsah

ÚVOD	1
1. PROFIL ORGANIZACE	1
2. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA.....	2
3. INFORMAČNÍ STRATEGIE	6
3.1 NÁRODNÍ KOORDINAČNÍ MECHANISMUS PÁTRÁNÍ PO POHŘEŠOVANÝCH DĚTECH	6
4. DATABÁZE PÁTRÁNÍ PO OSOBÁCH.....	7
4.1 POHŘEŠOVANÉ OSOBY	8
4.2 VYHLEDÁVACÍ FORMULÁŘ	9
ZÁVĚR.....	10
POUŽITÁ LITERATURA	11

Úvod

Téma analytické studie je zaměřeno na veřejně přístupné informace, které se týkají pátrání po pohřešovaných osobách na území České republiky. Tento typ činnosti spadá do kompetence Policie České republiky (dále PČR), kdy efektivní sdílení informací a spolupráce s veřejností, médii a ostatními složkami integrovaného záchranného systému (dále IZS) může výrazně zvýšit pravděpodobnost včasného nalezení pohřešované osoby.

Záměrem je optimalizace informačního procesu, informačních zdrojů, řízení toků informací a sdílení znalostí využitelných veliteli zásahů, příslušníky PČR i dalších složek IZS. Zmíníme i některé případy z nedávné minulosti, kdy nevyužití například speciálně vycvičených záchranných psů mohlo vést ke zbytečným ztrátám na životech.

V závěru se zaměříme na databázi pohřešovaných osob, která je základním bodem pro sdílení informací a možné analýzy proběhlých pátracích akcí.

1. Profil organizace

1. Název: Policie České republiky

2. Důvod a způsob založení: Policie ČR byla jako ozbrojený bezpečnostní sbor České republiky zřízena zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Její postavení v současné době upravuje zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Policie slouží veřejnosti a jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek. Dále předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku veřejného pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu. Policie ČR je podřízena Ministerstvu vnitra ČR.¹

¹ Policie ČR. *Povinně zveřejňované informace : Policie České republiky* [online]. c2008 [cit. 2009-05-16]. Dostupný z WWW: < <http://www.policie.cz/clanek/povinne-zverejnovane-informace-136591.aspx>>.

2. Organizační struktura

PČR tvoří:

- Policejní prezidium České republiky (kancelář policejního prezidenta, náměstci pro vnější službu, službu kriminální policie a vyšetřování – SKPV a ekonomiku, odbor vnitřní kontroly a ředitelství pro řízení lidských zdrojů),
- Celorepublikové útvary s působností na celém území ČR (např. Kriminalistický ústav Praha, Letecká služba, Služba cizinecké policie, Útvar rychlého nasazení a další),
- Útvary s územně vymezenou působností (krajská ředitelství s podřízenými obvodními a městskými ředitelstvími).²

PČR je bezpečnostní ozbrojený sbor a z toho vyplývá i hierarchie řízení, nicméně krajská ředitelství mají velké pravomoce pro lokální působnost. Z toho plynou i nejednotné postupy v případě pátrání po pohřešovaných osobách, kdy vše závisí na zkušenostech a znalostech určitého příslušníka PČR.

Pátrací a záchranné akce v terénu spadají do kompetence PČR a velitelem zásahu je zpravidla příslušník PČR. Tímto typem mimořádné události se zabývá *Katalog typových činností integrovaného záchranného systému: Záchrana pohřešovaných osob – pátrací akce v terénu*³. Mimořádnou událostí se v tomto případě rozumí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život a zdraví pohřešované osoby. Pohřešovanou osobou je osoba, po které bylo vyhlášeno nebo započato pátrání, a které hrozí nebezpečí ohrožení života a zdraví v důsledku mimořádné události, např. v důsledku její závislosti na péči jiných osob (zejména malé děti, nesvéprávné nebo nemocné osoby) nebo v důsledku působení nepříznivých okolností (zejména meteorologických podmínek – podchlazení, umrznutí nebo vlivem prostředí či okolností – utonutí, zranění, závislost na medikamentech), pokud nebude urychleně vypátrána.

² Policie ČR. *Policie České republiky* [online]. c2010 [cit. 2010-05-11]. Útvary Policie ČR. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/utvary-policie-cr.aspx>>.

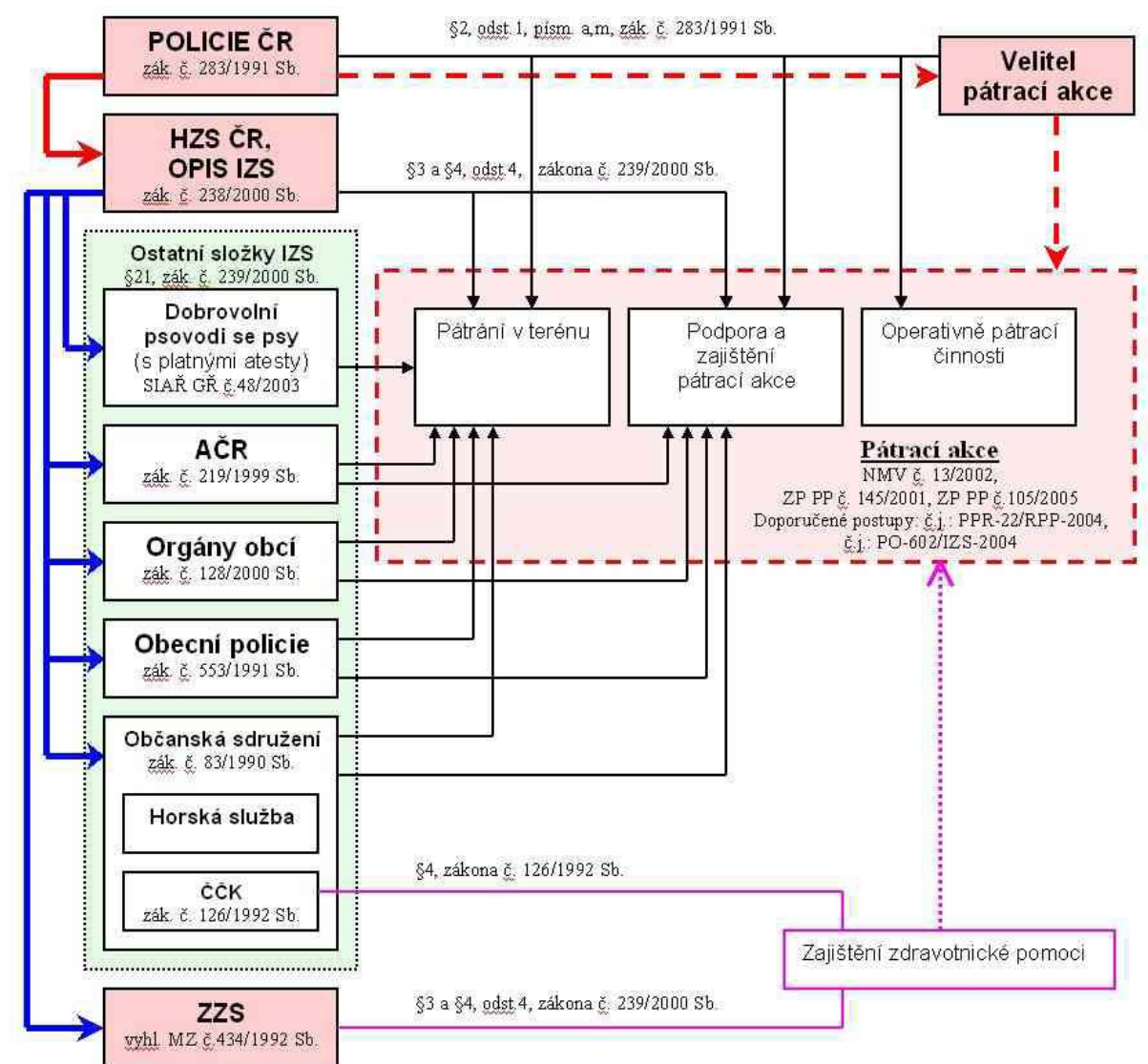
³ Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. *Katalog typových činností integrovaného záchranného systému : Záchrana pohřešovaných osob - pátrací akce v terénu*. [s.l.] : VCNP, 2007. 26 s. Dostupný z WWW: <http://prometheus.vsb.cz/materialy/metodikaJPO_novy/ostatni/Patrani%20v%20terenu%20-%20STC%2007-IZS.pdf>

Tato typová činnost se nevztahuje na problematiku:

- Pátrací akce, kterou PČR provádí samostatně
- Záchrany osob v bezprostředním ohrožení života v horském terénu, na vodních tocích nebo vodních plochách

Zde ovšem není jasně stanoveno proč a za jakých podmínek prování pátrací akci PČR samostatně, což často vede právě k nejednotnosti postupů a nevyužití veškerých prostředků k včasnému nalezení a záchraně pohřešované osoby.

Obr. 1: Schéma vazeb řízení a podpory pátracích akcí:

- poskytování sil a prostředků
- organizace a řízení pátrací akce
- požadavek na vyžádání sil a prostředků
- vyžádání sil a prostředků od dalších složek IZS a ostatních subjektů
- zajištění zdravotnického a lékařského servisu při pátrací akci

Z výše uvedeného schématu vazeb řízení a podpory pátracích akcí vyplývá, že základní kroky řídí PČR, kdy o návaznosti na integrovaný záchranný systém (dále IZS) rozhoduje se zpožděním. Domnívám se, že v případě automatické avizace o pohřešované osobě by docházelo k rychlému nasazení vhodných složek IZS v dané lokalitě a možnosti využití veškerých prostředků právě v první fázi pátrání v terénu, která je pro záchranu postiženého kritická.

Několik případů z minulosti:

1. 2003 – Trutnov – Vít kalousek – tělo tříletého chlapce nalezeno až třetí den ve větší vzdálenosti, než prohledávaný terén do pěti kilometrů od domova.
[SAR po česku aneb Bez štěstí a náhody to zatím nejde](#) + další případy
2. 2007 – Žďár na Sázavou – pohřešovaná z léčebny dlouhodobě nemocných – po několika hodinách nalezena živá díky dobrovolným hasičům. Závěry – nedostatečná informovanost PČR o možnostech nasazení záchranných psů, policejní pes 3 metry od osoby, nedostatečný okruh prohledávání, další podrobnosti ve zprávě.
[Pátrání po pohřešovaných osobách v podání Policie ČR](#)
[Při pátrání v tom policisté nemusí být sami!](#)
3. 2009 – Boskovice – šestačtyřicetiletý muž – pohřešován od 15. listopadu, nepovolány další složky IZS, kynologové pouze na žádost rodiny v omezeném počtu. Smrt nastala až 18. listopadu v ranních hodinách, kdy odpoledne bylo nalezeno tělo.
[Hledání pohřešované osoby Boskovice](#)

[Psi svoji práci umí... A lidé?](#)

4. 2009 – Praha – Bohuslav Jakl – pacient nemocnice Na Bulovce, který umrl na stráni vedle této nemocnice. Pohřešován od 1. prosince, do pátrání zapojeni dobrovolníci díky rodině a kampani na sociální síti Facebook. Nebyli nasazeni speciálně vycvičení psi MV, nalezen 12. prosince.

[Pacient z Bulovky umrl na stráni vedle Facebook – Hledáme Bohouše](#)

5. 2009 – Jablonec nad Nisou – Ladislav Flekna – pátrací akce prováděna samostatně PČR, ukončeno v noci. Ráno pohřešován nalezen, neposkytnuta první pomoc, zemřel při převozu do nemocnice.

[Smrt pod dohledem policie: Stačilo říct horské službě! Policie reaguje na články v Blesku](#)

6. 2010 – Hrádek nad Nisou – paní Z.R. – pohřešována 12. a 13. ledna, nalezena mrtvá. Nevyužito dalších složek IZS ani SMS infokanálu města.

[Stanovisko města k hledání pohřešované osoby v lednu 2010](#)

7. 2010 – Hradec nad Moravicí – ztracený voják – pohřešován od 2. února, nasazeny desítky policistů i vojáků, nenasazeni psi MV, kteří mohou hledat i v noci, prohledán úsek asi 30 kilometrů. 23. března - cvičení asi 400 policistů, vojáků, hasičů a dalších záchranářů, opět bez záchranných psů, osoba nenalezena. 26. března nalezeno tělo, voják zemřel na následky vyčerpání a mrazu.

[Tma přerušila pátrání po ztraceném vojákovi na Opavsku](#)

[Stovky záchranářů hledaly na Opavsku tělo vojáka, který zmizel v lednu](#)

[Policie našla po dvou měsících na Opavsku tělo ztraceného vojáka](#)

[Ztraceného vojáka zase nehledali záchranářští psi](#)

Pátrací a záchranné akce jsou specifickým typem činnosti a vzhledem k tomu by měly být i řízeny proškolenými příslušníky PČR dle aktuálních a efektivních postupů. Současně decentralizovaná struktura řízení těchto akcí má negativní dopad na zpětné vyhodnocení a analýzy proběhlých zásahů.

3. Informační strategie

Informační strategie PČR se řídí dokumenty Rady vlády pro informační společnost a její strategií rozvoje pro „informační společnost“.⁴ Cílem je umožnění komfortní, bezpečné a důvěryhodné elektronické komunikace s veřejnou správou na všech úrovních a v maximu životních situací.

Z pohledu infrastruktury se jedná o:

- Konsolidovaná datová základna, využitelná pro konstrukci informačního obsahu a aplikací
- Ucelený balík zákonů jako právní základ a opora e-Governmentu
- Robustní, bezpečná a efektivní infrastruktura, schopná zprostředkovat přístup k datovým zdrojům s potenciálem dalšího rozvoje
- Sada klíčových aplikací usnadňující řešení běžných životních situací, podnikání a komunikaci se státní administrativou (s přesahem do komerční sféry)
- Snížení administrativních nákladů spojených s chodem veřejné správy v souvislosti se zaváděním e-Governmentu o 20 % do roku 2013.

3.1 Národní koordinační mechanismus pátrání po pohřešovaných dětech

2. dubna 2009, představil ministr vnitra Ivan Langer projekt Národní koordinační mechanismus pátrání po pohřešovaných dětech, který by měl přispívat k rychlému a úspěšnému nalezení pohřešovaných dětí. Tento projekt by měl být oficiálně zahájen 25. května 2009. „Klíč, nebo základní předpoklad, abychom mohli být úspěšní, je mít co nejvíce funkční, co nejpružnější systém výměny informací a efektivní spolupráci státních i nestátních institucí (soukromý sektor, média, nevládní organizace)“ uvedl Langer.

Projekt Národního koordinačního mechanismu stojí na čtyřech základních pilířích:

1. Policejním vyšetřování a pátrání - již probíhá na velmi dobré úrovni a procento úspěšnosti pátrání je velmi vysoké (95%)

⁴ Rady vlády pro informační společnost. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2008 [cit. 2010-05-11]. Strategie rozvoje služeb pro „informační společnost“. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/soubor/rada-vlady-pro-informacni-spolecnost-dokumenty-strategie-rvis-pdf.aspx>>.

2. Propracovaném informačním systému (médiá a mobilní operátoři) Mobilní operátoři bezprostředně po obdržení informace o pohřešovaném dítěti rozešlou sms veřejnosti v dané lokalitě, kde se dítě ztratilo se základními informacemi o dítěti. Média a internetové portály také neprodleně zprostředkují informace o ztraceném dítěti.
3. Spolupráci s veřejností - předpokládá aktivní zapojení veřejnosti do pátrání prostřednictvím speciální telefonní linky. V současné době funguje linka 158.
4. Psychologické podpoře rodinám obětí - psychologická pomoc speciálně vyškolených policistů rodině dítěte k dispozici již od začátku pátrání, případně předání kontaktu na následná péče k tomu příslušných organizací.⁵

Výstupem z tohoto projektu je portál <http://www.alertchild.eu/>, který dle mého názoru nesplňuje základní požadavky na propojení s médii a internetovými portály. Jedná se o čisté webové stránky s odkazy na existující systémy jiných zemí EU.

4. Databáze Pátrání po osobách

Základním bodem pro sdílení informací s veřejností o pohřešovaných osobách je databáze Pátrání po osobách, kde jsou uvedeny pohřešované i hledané osoby současně. Před pár dny byla databáze zakomponována do webových stránek <http://www.policie.cz/> oproti dřívější samostatné podobě: <http://aplikace.mvcr.cz/vozidla/patrani/homepage.php>. Jak je již z adresy zřejmé, jedná se o původní databázi hledaných vozidel, která svými funkcemi neodpovídá potřebám databáze pohřešovaných osob.

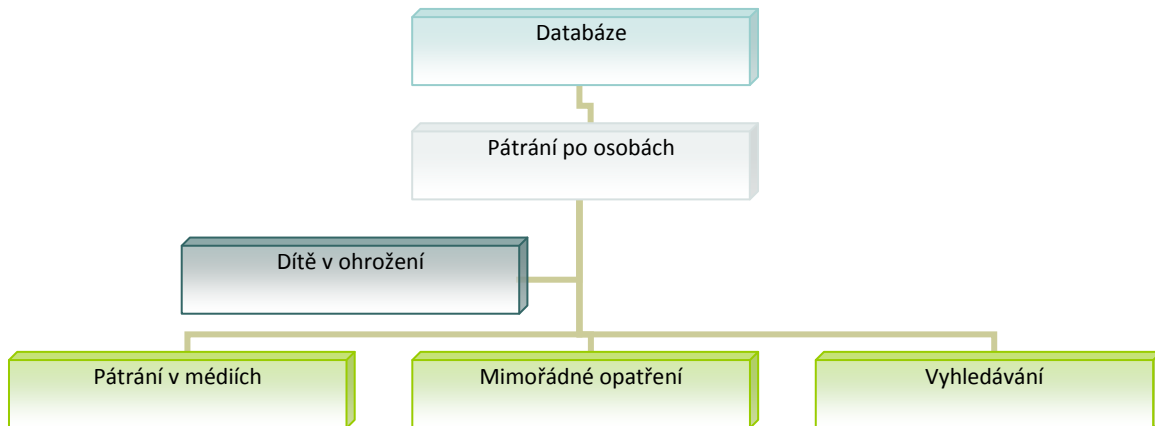
Do nové verze databáze na adrese <http://aplikace.policie.cz/patrani-osoby/DiteVOhrozeni.aspx> přibyla pouze možnost odběru novinek kanálem RSS či e-mailem, nicméně struktura databáze zůstala stejná včetně vyhledávacího formuláře. Struktura RSS kanálu je samostatnou kapitolou, proto se dále budu věnovat pouze celku pátrání po osobách a vyhledávacímu formuláři.

⁵ Ministerstvo vnitra České republiky. *Portál veřejné správy české republiky* [online]. 2009 [cit. 2010-05-11]. Národní koordinační mechanismus pátrání po pohřešovaných dětech. Dostupné z WWW: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_th/601/_mx.302/2104/_lpid.711/713/_l/cs_CZ/_lp.711/0/_s.155/6966/_ps.2105/M/_ps.2104/X/_s.155/10202?docid=120725>.

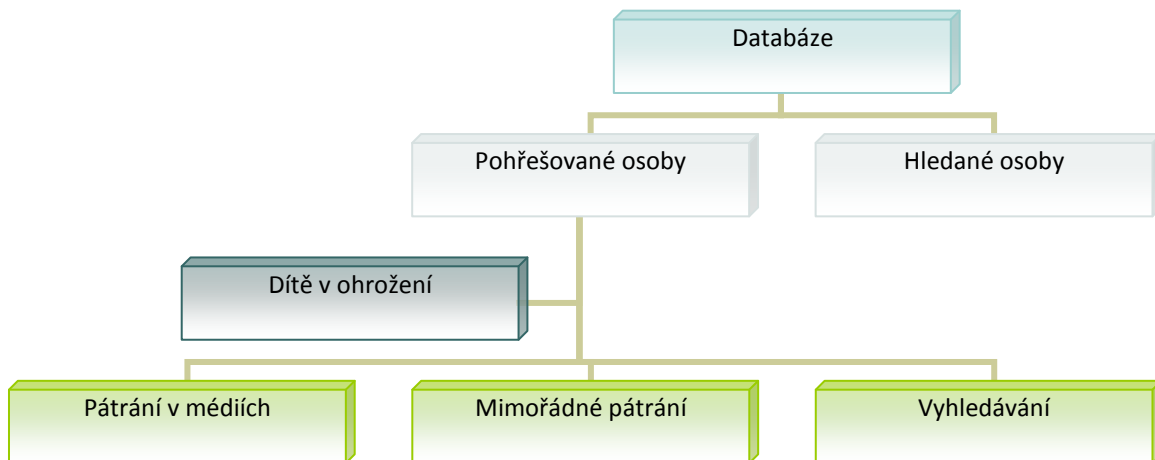
4.1 Pohřešované osoby

Současná struktura databáze a navigace je dle mého názoru nevhodná, pokud obsahuje současně jak pohřešované osoby, tak i osoby hledané kvůli trestným činnům.

Současná podoba navigace:

Návrh změny stuktury navigace:

Odůvodnění:

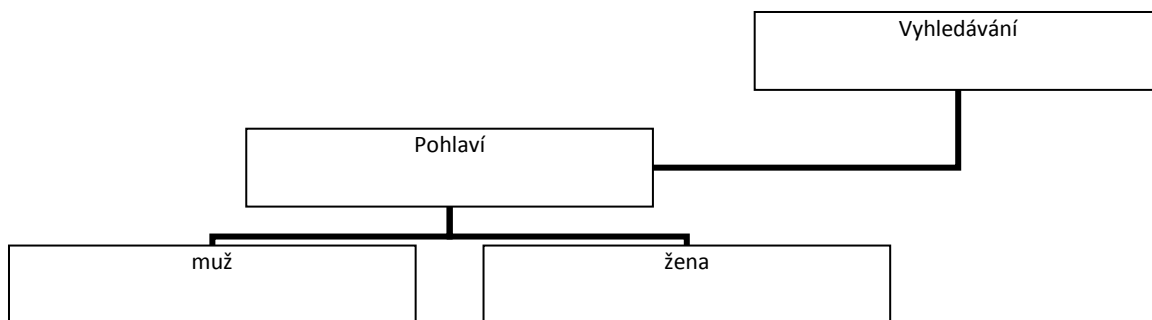
Vzhledem k zájmu veřejnosti a médií o pohřešované osoby je rozlišení hledané a pohřešované osoby velice nepřehledné. Rozdělení je pouze v popisu, což je možné jednoduše přehlédnout. Toto může vést k omylům při prohlížení této databáze a znevýhodňuje tímto pohřešované osoby, které mohou být mylně považovány za hledané kvůli trestnému činnu. Současně je díky možnému omylu pravděpodobné i prodlení, kdy veřejnost může neohlásit pohřešovanou osobu ze strachu, že se jedná o osobu, která spáchala trestný čin a může být potenciálně nebezpečná.

Současně i počet záznamů znevýhodňuje pohřešované osoby, kdy databáze obsahuje pouze 679 záznamů o pohřešovaných oproti počtu 10.773 hledaných osob. Toto může u veřejnosti budít dojem, že PČR věnuje stejnou prioritu pátrání po pohřešovaném otci rodiny jako po zloději auta, přitom onomu otci rodiny může jít o život.

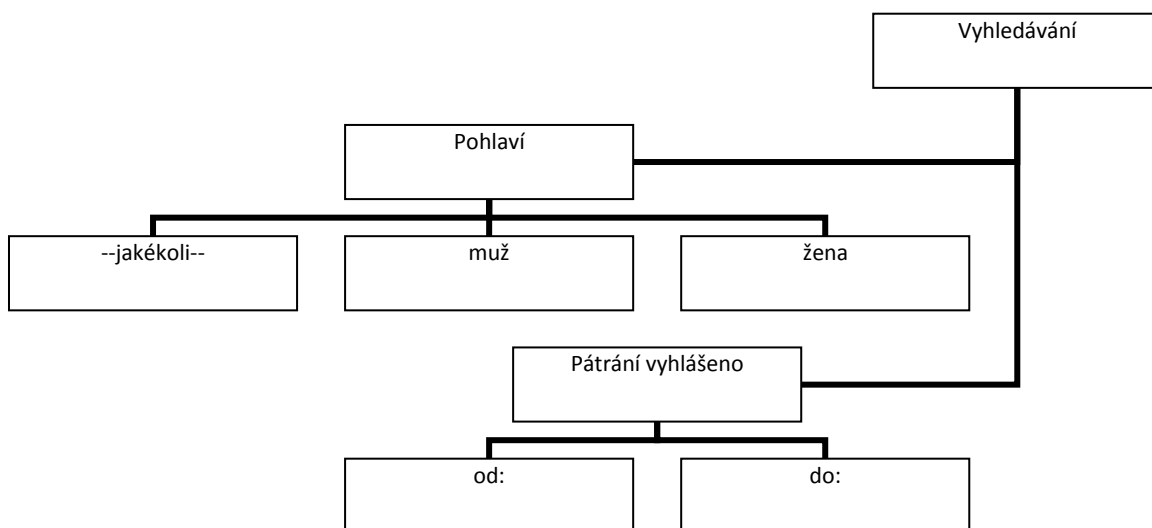
4.2 Vyhledávací formulář

Zobrazení výsledků vyhledávání je opět neefektivní, kdy záznamy jsou řazeny abecedně, navíc neumožňují selekci podle data vyhlášení pátrání.

Současná struktura vyhledávacího formuláře (vybrané prvky):

Návrh změny vyhledávacího formuláře (vybrané prvky):

Odůvodnění:

Omezení výběru pohlaví neumožňuje zobrazit všechny pohřešované osoby a absence pole pro omezení výběru podle data vyhlášení pátrání neumožňuje sledovat nové záznamy.

Výsledky jsou seřazeny abecedně, což neustále zobrazuje osoby s příjmením začínajícím na A namísto nových a nejaktuálnějších záznamů. Pokud se pohřešovaný šestnáctiletý chlapec jmenuje Zelinka, tak se na třicátou stranu nikdo neprokliká, i kdyby se ztratil včera.

Závěr

Navrhované změny bych rozdělil do dvou oblastí: postup řízení a informační prvky databáze pohřešovaných osob.

Postup řízení:

Velitelem pátracích akcí by měl být specialista PČR, který je proškolen na tento typ akcí a je v úzkém kontaktu na atestované kynology MV ve svém kraji. Tato úzká spolupráce může výrazně snížit počty nasazených policistů a dalších osob v rojnicích a zefektivnit prohledávání terénu díky speciálně vycvičeným a prověřeným psům a jejich zkušeným psovodům.

Databáze pohřešovaných osob:

Změny struktury a vyhledávacích prvků databáze mohou zvýšit efektivitu práce s touto databází a zobrazovat relevantní výstupy pro veřejnost a média. Současně by RSS kanál měl zobrazovat fotografie pohřešované osoby a ne jen informace o změně obsahu. Součástí databáze by také mohl být SMS alert systém a ne jen návod na zřízení mobilního systému. Věřím, že finanční stránka projektu by nebyla tolik náročná a možnost selekce alertu pro určité území by ještě více tyto náklady snížila.

Použitá literatura

Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. *Katalog typových činností integrovaného záchranného systému : Záchrana pohřešovaných osob - pátrací akce v terénu.*

[s.l.] : VCNP, 2007. 26 s. Dostupný z WWW:

<http://prometheus.vsb.cz/materialy/metodikaJPO_novy/ostatni/Patrani%20v%20terenu%20-%20STC%2007-IZS.pdf>

Ministerstvo vnitra České republiky. *Portál veřejné správy české republiky* [online]. 2009 [cit. 2010-05-11]. Národní koordinační mechanismus pátrání po pohřešovaných dětech.

Dostupné z WWW:

<http://portal.gov.cz/wps/portal/_th/601/_mx.302/2104/_lpid.711/713/_l/cs_CZ/_lp.711/0/_s.155/6966/_ps.2105/M/_ps.2104/X/_s.155/10202?docid=120725>.

Policie ČR. *Povinně zveřejňované informace : Policie České republiky* [online]. c2008 [cit. 2009-05-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/povinne-zverejnovane-informace-136591.aspx>>.

Policie ČR. *Útvary Policie ČR : Policie České republiky* [online]. c2010 [cit. 2010-05-11].

Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/utvary-policie-cr.aspx>>.

Rady vlády pro informační společnost. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2008 [cit. 2010-05-11]. Strategie rozvoje služeb pro „informační společnost“. Dostupné z WWW:

<<http://www.mvcr.cz/soubor/rada-vlady-pro-informacni-spolecnost-dokumenty-strategie-rvis-pdf.aspx>>.